

Pokušení jako testování Syna

Původ materiálu

Lenka Ridzoňová

Pořadí v lekci

22

Téma

Při křtu zazní, kdo je Ježíš, v příběhu o pokušení se to ujasňuje. Ježíšův křest se probíral u Marka, zde se zaměříme na pokušení na poušti (na poušti se ale odehrává jen to první pokušení, další dvě se odehrávají jinde).

Cíl

- Předškolní děti jsou konfrontovány s kontrastem světla a tmy. Ježíš také zažil „tmu“, a tak nám rozumí.
 - Děti si uvědomí, že Ježíš byl doopravdy člověk, ne nějaký superman.
 - Děti hledají souvislosti mezi Ježíšovými a našimi pokušeními.
-

Pro učitele

Výkladové poznámky

Mt 3, Jan Křtitel a Ježíšův křest:

Ježíš je při křtu ujištěn o nebeské podpoře a vybaven Duchem svatým. Zazněla slova, že Ježíš je Boží syn. Na poušti bude hledat, co to znamená. Duch sestoupil při křtu, teď Ježíše vede na poušť.

Paralela: Izrael byl také nazván synem Božím (Ex 4,22) a veden z Egypta pouští čtyřicet let. Také Izraelci prodělali mnoho pokušení. Čtyřicet dní a čtyřicet nocí se postil Mojžíš na hoře v poušti. Pak dostal a zapsal svatou Tóru (Ex 34,27–28). Čtyřicet dní a čtyřicet nocí se postil Eliáš na poušti a toužil se setkat s Bohem.

Đábel chce člověka (i Ježíše) odlákat od Boha, nabízí nezávislost, pokušitelem není Bůh Otec ani Duch svatý.

Půst: Cestou půstu se Ježíš chce přiblížit Bohu, připravit se na svůj úkol.

Čtyřicet dní a nocí: Čtyřicet je číslo plnosti, Ježíš vyhladověl úplně (cesta pouští z Egypta trvala čtyřicet let), už je opravdu na dně svých sil.

O co jde v prvním pokušení:

- Zpochybnění identity: Jsi opravdu Boží syn? Přesvědč se! Jako by ďábel říkal: Jsi-li Syn, vykašli se na slova Tóry!
- Ježíš si ujasňuje, v čem je jeho poslání, jak a čím má svět spasit. Pokušitel nabízí cestu: dej jim chleba, nasyt' je.

Ježíšova odpověď: Jídlo není všechno. Když tato odpověď zazní od hladového, je věrohodnější. Člověk žije nejen chlebem, potřebuje žít v rozhovoru s Bohem.

Druhé pokušení už se odehrává v Jeruzalémě, na vrcholku chrámu:

- Přesvědč se, zda tě Bůh ochrání.
- Nabídni zázraky (když ne chleba). Ďábel cituje Žalm 91 (v. 11–12). Pokušitel nemusí nabízet jen samoučelné zázraky, může to být i pokušení „zélótské“ — vrhni se do boje se svévolníky, vyprovokuj Boží zásah.

Ježíš ale nechce Boha provokovat, nechce si Boží zásah vynutit, nechce ani speciální ochranu pro sebe.

Třetí pokušení se odehrává na hoře. Na hoře se v Bibli odehrávají různé významné věci, zde je důležitý i světový rozhled. Ježíš se odmítne řídit podle hesla „účel světí prostředky“. Možná by mohl mocně prosadit chvályhodné reformy, ale nechce to za cenu upsání ďáblu. Ježíš odmítá pokušení biblickým citátem.

Když zmizí pokušitel, objeví se andělé. Až teď!

Pokušení jsou zrádná, nabízejí alternativní, falešné cesty. Ďábel se v příběhu zdá snadno rozpoznatelný, „tomu bychom přece nenaletěli“, ale pokušení sama jsou velmi realistická a dobře představitelná.

Proč je tento příběh na začátku evangelia:

Je zde charakterizována hlavní postava. Ježíšovo poslání není předem dané, on i my je musíme hledat a promýšlet. Ježíš není od začátku hotový, vševědoucí.

Současně tento příběh pomáhá pochopit to, co bude následovat. Ježíše nemáme chápat jako divotvorce. A Ježíš si nepřivolá na pomoc andělské legie. A když na konci říká učedníkům na hoře, že je mu dána veškerá moc na nebi i na zemi, bylo to jiným způsobem, než jak to nabízel ďábel.

I Pán Ježíš musel odolat pokušení, umět říct ne. Vypadá to lidsky, není superman.

Odkazy

Odkazy na starší přípravky, pracovní materiály a další najdete pod textem úlohy pod nadpisem **Kam dále**.

Pro děti

Předškoláci

S předškolními dětmi se vyhneme příběhu o pokušení a budeme spolu pracovat s obrazem symbolizujícím světlo a tmu.

To, co přináší do světa světlo, je láska, laskavost, pomoc, všímavost, trpělivost, obětavost, víra... Největší lásku projevil Ježíš Kristus, protože zemřel za každého z nás, aby nás zachránil. Proto ani my nechceme žít jen pro sebe. Vždycky, když děláme něco dobrého, připojujeme se k Boží lásce a přinášíme do světa více světla.

Aktivita

Na flipchart, případně na plakát na zemi položíme tmavý papír nebo látku. Tmavá podkladová barva představuje bolest, hřích, nemoci, války, opuštěnost, nepřijetí, chudobu, hlad, bídu, smrt... Děti samy mohou vyjmenovat, co si s černou barvou spojují.

Z jiné barvy papíru uděláme horu Golgotu a na ni kříž. Sami nejsme schopni všechny bolesti odstranit, ale každý může třeba jen maličkým skutkem přinést alespoň jeden paprsek světla a prosvětlit temnotu. Sílu k tomu nám dává Ježíš, který nám na kříži ukázal, jak nás má rád.

Kolem kříže nalepujeme útržky žlutého papíru (různé odstíny od světle žluté po oranžovou) nebo nastříhané žluté paprsky (proužky). Vznikne tak velké zářivé slunce za křížem, které prosvětluje všechno kolem.

Nahoře může být nápis: „Žijme jako děti světla“.

Na začátku postního období budou mít děti před očima Ježíšův kříž a světlo, které vychází ze vzkříšení.

(Zpracováno podle [katechetické p?ípravy Marka Zikmunda z cyklu Církevní rok](#))

Zpíváme píseň *Písni?ka na za?átek* (HA — na začátku), využijeme slova: *Slunce svítí... a bu? blízko tomu, kdo je sám...* Boží láska se projevuje i v tom, jak se chováme ke druhým lidem.

Pomůcky: Flipchart nebo plakát na zemi, tmavá látka nebo papír, papíry jiných barev.

Mladší školní děti

Typické věty pokušitele: Nic se nestane... Není to zas tak hrozné... Dělají to všichni... Nikdo to neuvidí... Pro jednou se svět nezboří...

Jonáš je od rána celý nesvůj, něco ho trápí. Chodí po tržišti, nakoukne do stánků, hned zas jde dál.

„Co je, Jonáši?“ ptá se prodavač ryb.

Jonáš neurčitě pokrčí rameny a jde dál.

S někým o tom musím mluvit, rozhodne se.

Vzpomene si na Matouše. Hodně toho ví, přemýšlí o Ježíšovi, dokonce o něm něco píše.

„Matouši, jsi tady?“ volá Jonáš před Matoušovým domem.

„Už jdu, Jonáši, co potřebuješ?“

Jonáš se dívá do země. Pomalu začne mluvit.

„Tolik jsem si přál dělat věci dobře, tak jak to asi chtěl Pán Ježíš. Ale nepovedlo se to.“

Nechte děti vymýšlet, co se stalo špatně.

Jonáši, chápu to, pokušení se někdy odolá hodně těžko. Ani pro Ježíše to nebylo jednoduché.

Prošel si tím, obstál, ale ví, že to je pro nás těžké.

Bylo to hned na začátku, než si začal vybírat učedníky, kázat, uzdravovat. Nechal se pokřtít od Jana Křtitele, sestoupil na něj Duch svatý, ozval se hlas z nebe: Toto je můj milovaný syn.

A Duch pak vedl Ježíše na poušť. Aby tam byl sám, připravil se na to, co ho čeká. Na poušti byl Ježíš čtyřicet dní. Nic nejedl, měl pak asi pořádný hlad, byl zesláblý.

Hlad zná mnoho lidí moc dobře. Později Ježíš několikrát dal najíst velkému množství lidí. Možná právě to by si lidi představovali jako hlavní, co by měl dělat. Dát lidem najíst, uzdravovat, vyhnat nepřátelskou armádu by taky mohl... Je přece dost silný!

K hladovému Ježíši přišel ďábel, pokušitel, a říká mu: „Ježíši, je kolem tebe spousta kamenů, ty bys je přece mohl proměnit v chleby! Jsi přece Boží syn...“

Ale Ježíš nechce diskutovat s pokušitelem. Nebude nutit Pána Boha, aby kvůli němu dělal zázrak. Počká. Bude se modlit: „Pane Bože, ty víš, že mám hlad. Pomoz mi to ustát, přežít, buď mi blízko.“

Ďábel pokušitel si nedal pokoj a vzal Ježíše na vrchol chrámu.

„Jestli jsi Boží syn, tak bys mohl zkusit skočit dolů, Pán Bůh ti přece pošle na pomoc anděly, tak se to přece píše v žalmu, to určitě víš.“

Ježíš ale zase poznal, že to není hlas Boží. Nechce předvádět zázrak. Nebude Pána Boha nutit, aby udělal zázrak.

Ještě jednou to pokušitel zkusil. „Ježíši, lidi od tebe určitě čekají nějaké mocné činy. Že budeš tím dobrým králem, vezmeš moc do svých rukou... Já ti k tomu pomůžu. Jenom se mi jednou pokloň. Rozhlédni se, jsme na vysoké hoře, je vidět do daleka, všechno, co vidíš, bude tvoje, to bude přece dobré i pro další lidi. Jenom se mi pokloníš, můžeme přece spolupracovat!“

Ale Ježíš zase odmítl: „Od tebe pomoc nechci, chci zůstat blízko jen s Pánem Bohem. Jenom jemu se klanět.“

Pokušitel zmizel, musel odejít. Ježíš se nedal, spolehl se na Pána Boha.

Ted' k Ježíšovi přišli andělé a dali mu jídlo. Anděly posílá Pán Bůh.

Jonáši, Ježíš ta pokušení vydržel. Ale ví, jak je to těžké. A odpouští nám, když my to nezvládneme.

Víš, jak je ta prosba v Modlitbě Páně?

Vědí děti, jak se prosí v Modlitbě Páně: neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého?

Je dobré se ta slova modlit často, protože s tím odoláváním pokušení potřebujeme pomoc.

Hra: Rozpoznání toho správného hlasu: Jedno dítě má zavázané oči, v místnosti má něco najít podle navigace jednoho z dětí. Ostatní do toho mluví, snaží se ten „správný hlas“ přehlušit, odvést hledajícího jinam.

Starší školní děti

Napište na jednu polovinu velkého papíru nebo tabule slovo pokušení, děti říkají nebo připisují, co může být pokušením.

Poté vyprávíme nebo čteme z Bible příběh o Ježíšově pokušení.

Druhou polovinu papíru nebo tabule věnujeme biblickému příběhu, děti navrhují nebo píšou, o co v Ježíšových pokušeních šlo.

Potkávají se nějak ta naše pokušení s tím, co bylo pokušením pro Ježíše?

Může nám být Ježíš v něčem příkladem, pomocí?

Pomůcky: Velký papír nebo tabule, fixy.

Přesah

Vytiskneme biblický text a rozstříháme, necháme děti skládat. Např. ať poznají, na které pokušení Ježíš jak odpovídá.

Liturgie

Biblický text k zapamatování

Ne jenom chlebem bude ?lov?k živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst. (Mt 4,4)

Boží Syn zakusil všechna pokušení jako my, ale nedopustil se h?íchu. (Žd 4,15)

Rituál

Jako píseň „matoušovského cyklu“ budeme zpívat, příp. recitovat píseň: *Neskládejte v mocných nad?ji* (Sv 215). Tento týden první a druhou sloku a refrén, další sloky budeme přidávat postupně.

Okénko do bohoslužeb

„Ohnivá Bible“ (můžeme ji zabalit do červené látky nebo nakreslit oheň) — pozor, Bible může pálit, o Bibli se můžeme spálit. Když ji necháme číst jen pokušitele, který vytrhne něco z kontextu. Proto čteme Bibli pořád znovu, abychom snáz odhalili pokušení a uměli mu odolat, resp. je odrazit znalostí a porozuměním celku.

K celku Mt

Minulou neděli přibyl k evangelistovi Markovi Matouš. Pro Matouše je důležité, že navazuje na židovskou Bibli. Mohl by být znázorněn jako člověk s knihou nebo svítkem v ruce. Nebo jako rabín s jarmulkou. Můžeme připomenout, že naše křesťanská Bible samozřejmě obsahuje i Starý zákon, právě pro Matouše tak důležitý. V dnešním příběhu používá Bibli jako zdroj pokušitel. Ježíš je od začátku konfrontován s Biblí, s jejím pokušitelským / ďábelským výkladem, a nám ukazuje, jak jí rozumět.

Nebo: Ježíš jde cestou, o které psali proroci (věta na plakátu). Hledejte starozákonné odkazy k příběhu (jak jsou zmíněny v poznámkách pro učitele)

Modlitba

Pane Bože, prosíme, pomáhej nám odhalit pokušení a odolat mu. Někdy je to lenost, pohodlnost, někdy si říkáme, že se pro jednu nic nestane, že nás nikdo nevidí. Bud' s námi v úplně obyčejných věcech. Amen.

Odkaz na pracovní list

[9 Pokušení na poušti](#)

Kam dále

[Marek Zikmund: Ježíšovo pokušení na poušti. \(katechetická příprava z cyklu Círk...](#)

[Martin Horák: Pokušení na poušti. \(katechetická příprava z cyklu Pozvání na ces...](#)

[První neděle postní – roční cyklus A. \(pracovní materiály, kanan.cz\)](#)

[Jesu Versuchung \(německá příprava, zpracování Mt 4,1-11, www.allesumdiekinderk...](#)

Odkaz na píseň

[Čest dej \(SV37\)](#)

[Dnes tebe volá Pan \(SV52\)](#)

[Hrad přepevný jest Pán Bůh náš](#)

[Mocný Bože, při Kristovu zachovej nás spásy slovu](#)

[Pane Bože, prosíme tě \(BTS32\)](#)

[Odpusť \(EZ688\)](#)

Cílová skupina

[Předškolní](#)

[Mladší školní](#)

[Starší školní](#)

Katechetické cykly

[Dál přece nejdeme sami III \(S Markem + S Matoušem a Lukášem\)](#)

Biblický odkaz (kat)

[Matouš 4,1–11](#)